

Arbetsmiljöverkets verksamhet 2010

Vår verksamhetsplan utgår från vår vision att alla vill och kan skapa en bra arbetsmiljö. Vi är övertygade om att viljan att skapa en bra arbetsmiljö finns hos de flesta arbetsgivare. Under 2010 kommer vi att fortsätta att ta fram information som ska vara ett användbart stöd för dem som vill ta tag i sin arbetsmiljö.

Vi inriktar oss mot de arbetsställen som behöver stöd och tillsyn i sin arbetsmiljö. Vi har fångat upp de särskilda omständigheter som lågkonjunkturen ställer på arbetsmiljöfrågorna och oss. Vi har en uppfattning om vilka branscher som minskar eller försvinner och vilka branscher som ökar och om eventuella nya risker. Vi ställer krav på riskbedömningar enligt systematiskt arbetsmiljöarbete och andra åtgärder.

Under 2010 fortsätter vi att prioritera insatser i tillsynen mot de tre områdena hot och våld, belastningsskador och olyckor.

I. Hot och våld

Våldet i samhället når alltfler arbetsplatser både inom de sektorer där det finns kontanter som är lätt åtkomliga och på arbetsplatser som till exempel inom polisen och olika behandlings- och vårdformer. En del kan komma till skada fysiskt, men framför allt är det psykiska lidandet av hot och våld ett allvarligt problem. Vid en inspektion kontrollerar vi:

- Hur riskerna förebyggs
- Om man följer upp och lär sig av tidigare händelser
- Vilket stöd den eller de som utsätts får
- De hjälpmedel som finns?
- Om ensamarbete förekommer

2. Belastningsskador

En stor del av de anmälda arbetsskadorna är skador som uppstår vid tunga lyft, påfrestande arbetsställningar eller ensidigt upprepat arbete.

Arbetsgivarna måste i samverkan med arbetstagarna se över hur arbetet organiseras, hur det utförs och om det är möjligt att underlätta vissa moment tekniskt och genom ökade kunskaper i belastningsergonomi.

3. Arbetsolyckor

De anmälda arbetssjukdomarna har mer än halverats under den senaste fem åren, däremot har minskningen av arbetsolyckor inte varit lika stor.

Tillverkningsindustrin, vård och social omsorg, byggsektorn och transport anmälde flest allvarliga olyckor. De vanligaste orsakerna till olyckorna är att den anställda har förlorat kontrollen av maskin, fordon eller handverktyg. Att den anställda faller eller utför tunga lyft.

Inspektioner av branscher där det finns stor risk för ohälsa

Jord- och skogsbruket är en av de mest olycksdrabbade branscherna. Riskerna med maskiner, fordon, boskap och vid skogsröjning är stora. Det är viktigt att föra ut kunskap om hur man kan förebygga mot olyckor för att pressa ned olyckstalen. En riksomfattande insats mot riskerna inom jordbruket startade 2009 och fortsätter under ytterligare två år.

Vi kommer även att inspektera nedanstående branscher:

- Detaljhandeln, cirka 3 000 inspektioner framförallt med avseende på riskerna för rån och andra hot- och våldssituationer.
- Tillverkningsindustrin. Drygt 2 200 små tillverkningsföretag för att kontrollera att de regelbundet undersöker riskerna i sin verksamhet.
- Åkerinäringen, inklusive flyttfirmor
- Vindkraftverk.
- Företag som hanterar kvarts. Det förekommer på byggen, inom stenkross och porslinstillverkning och kan ge upphov till den livshotande lungsjukdomen silikos.
- Särskilda boenden inom omsorgen, till exempel
- Ställningsbyggarföretag
- Restauranger
- Veterinärer

En del myndigheter utsätts för stor press i samband med regel- och organisationsförändringar, samt som en följd av den ekonomiska krisen. Inspektioner kommer till exempel att utföras vid kontor inom Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för att bedöma arbetsförhållandena.

Årets europeiska kampanjer

1. Den årliga tillsyns- och informationskampanjen under den europeiska arbetsmiljöveckan kommer att ha underhåll som tema. Vi kommer att genomföra omkring 1 500 inspektioner i slutet av oktober.

2. Yrkesinspektörskommittén inom EU handlar om kemiska hälsorisker.

Vi kommer att kontrollera hur de inom möbeltillverkning och fordonsunderhåll gör sina riskbedömningar.

Screeningprojekt

Arbetsmiljöverket har fått i uppdrag av regeringen att testa och utvärdera screening som tillsynsmetod under tre år. Screening innebär att samtliga arbetsställen inom en bransch ska inspekteras och få sitt arbetsmiljöarbete bedömt. Valet har fallit på den grafiska branschen, där det finns cirka 1 500 arbetsställen. Projektet avslutas under 2012.

Regelarbete

Under 2010 kommer följande föreskrifter att börja gälla:

- Arbetsplatsens utformning (AFS 2009:2), 1 april
- Artificiell optisk strålning AFS 2009:7, 27 april

Föreskrifterna om värme i taxibilar (AFS 1983:18) upphävdes 1 januari

De allmänna råden (AFS 1989:10) om värme i bilhytter upphör att gälla den 1 maj

Generaldirektören kommer att ta beslut om följande åtta nya föreskrifter i år:

- Minderåriga i arbetslivet
- Bergarbete
- Dykeriarbete
- Motorkedjesågar och röjsågar
- Kemiska arbetsmiljörisiker
- Tillfälliga personlyft med kranar eller truckar
- Arbetsanpassning och rehabilitering
- Bekämpningsmedel

Läs mer om föreskriftsarbetet

Marknadskontroll och standardisering

Vi prioriterar tillsyn av produkter som kan innebära stora skaderisker om de inte är säkra. Vi deltar även i standardisering inom andra områden som till exempel belastningsergonomi. Vår främsta roll är att bevaka att säkerhetskraven uppfylls.

Vi har tagit fram program för produktområden som vi ansvarar för, det vill säga maskiner, tryckbärande anordningar, enkla tryckkärl, personlig skyddsutrustning och utrustning för explosionsfarlig miljö men även för områden där direktiv saknas, i första hand ställningar och stegar.

Årets insatser avser:

- maskiner inom träbearbetningsindustrin
- kontroll av kompostkvarnar och andra maskiner
- enkla tryckkärl
- personlig skyddsutrustning på varuhus

Projekt om robotceller och bowlingmaskiner påbörjas, som leder till kontroller under 2012.

Vi får kontinuerligt många anmälningar om framförallt farliga maskiner. I Sverige fortsätter samarbetet med SWEDAC, Kommerskollegium och andra marknadskontrollmyndigheter. [Läs mer om marknadskontroll.](#)

Kunskapsöversikter

Vi har beställt sammanställningar av forskning inom olika arbetsmiljöområden. Regeringen har gett oss i uppdrag att satsa mer på att föra ut information och kunskap om arbetsmiljö. Kunskapsöversikterna är ett led i det arbetet.

[Läs mer om kunskapsöversikterna](#)

Utveckla information och kommunikation

Vi kommer att fortsätta att utveckla webbplatsen och rikta målgruppsanpassad information till olika branscher för att underlätta deras arbete med det förebyggande arbetsmiljöarbetet. Vi hade mer än 2,5 miljoner besök till webbplatsen förra året och startade en undersökning som kommer att ligga till grund för en framtida utveckling av den. Vi ska satsa på fler interaktiva tjänster och fortsätter satsningen på nya målgrupper och aktivera oss i de digitala kanaler som dessa använder.

Enhetliga i vår myndighetsutövning

Det interna utvecklingsarbete som vi har genomfört har lett till att vi har ökat den tid vi utför inspektioner på arbetsplatsen. När vi utför tillsyn ska våra intressenter uppleva att de behandlas lika.

Utländsk arbetskraft

Under 2010 fortsätter satsningen på information till utländska företag och arbetstagare verksamma i Sverige. I år ska vi ta fram målgruppsanpassad information på flera språk, till exempel för byggbranschen och bärplockare. Vi kommer även att undersöka hur vi på bästa sätt kan nå utländska företag och arbetstagare i Sverige med information.

En ingång till Arbetsmiljöverket

Arbetsmiljöverket kommer under året att fortsätta arbetet med att underlätta för våra intressenter att nå myndigheten via en "ingång" till myndigheten. I förberedelserna för att göra detta möjligt ingår bland annat att bygga en Svarstjänst för alla allmänna frågor som kommer in via flera olika kanaler. I utvecklingsarbetet ligger också planerna på en samordning av skanning och registrering liksom att skapa en postadress och ett växeltefonnummer.